

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მთავრობის დაჯავშნული საგამოცემო ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ И СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამომცემის № 4-4 წელი
№ 287 (12799) | ოთხშაბათი, 11 დეკემბერი, 1963 წ. | ფასი 2 კპ.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შედეგები

1963 წლის 10 დეკემბერს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმი განაგრძობდა მუშაობას.
პლენუმზე დაიწყო განხილვა ამაზნაცხის, ხ. ბრუშვინის მოხსენებისა: „ქიმიური მრეწველობის დანერგვით განვითარება სასოფლო-სამეურნეო წარმოების აღდგენისა და ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესების უზრუნველყოფის პირობაში“.

ნოღარის სასოფლო-სამეურნეო კომიტეტის პირველი მდიანი, ნ. ბ. შარატი, ანკი (სკკპ მოსკოვის სახელმწიფო კომიტეტის პირველი მდიანი, ს. ბ. პარტოვი) (ტელის ოფისი, ნოვოპროსპექტის ქიმიური კომიტეტის პირველი მდიანი), პ. ბ. ლეონიძე (სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდიანი), პ. ბ. ლეონიძე (სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდიანი), პ. ბ. ლეონიძე (სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდიანი), პ. ბ. ლეონიძე (სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდიანი).

ქიმიური მრეწველობის დანერგვით განვითარება სასოფლო-სამეურნეო წარმოების აღდგენისა და ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესების უზრუნველყოფის პირობაში

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე 1963 წლის 9 დეკემბერს სასუქების წარმოების გადიდება კომუნისტური მშენებლობის დიდმოხმარებელი ამოცანაა

ამაზნაცხი! პარტიამ და მთავრობამ უკანასკნელ წლებში მნიშვნელოვანი მუშაობა გასწავს მინერალური სასუქების წარმოების გადიდებისათვის. ქიმიური საწარმოების მშენებლობისა და ნედლეულის ბაზის განვითარებისათვის გამოიყენა მნიშვნელოვანი სახსრები.
ამის შედეგად სასუქების წარმოება 1953 წლის 7 მილიონ ტონიდან გაიზარდა 20 მილიონ ტონამდე მიმდინარე წელს. ეს, რა თქმა უნდა, კუდი ზრდა როდია, მაგრამ სასუქების ის რაოდენობა, რასაც ჩვენ ვაწარმოებთ, მანვე ვერ ამაყოფილებს სოფლის მეურნეობის მოთხოვნილებებს.

მინერალური სასუქების წარმოებაში ჩვენ სერიოზულ ჩამოვრჩებით. სწორედ ეს არის მოსავლიანობის, ჰექტარ სახნავზე სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გაზრდისათვის ჩამორჩენის მიზეზი. ოდესღაც ავადმყოფი კი. ნ. პრიანიშნიკოვი მოსავლიანობის სასუქების წარმოებულს უწოდებდა. და იგი მართალი იყო. თუ მოსავლიანობის მიხედვით ეროვნების შევადარებთ ქვეყნებს, წინ აღმოჩნდებიან ისინი, ვისაც მეტი მინერალური სასუქები შეეჭა.

აი მონაცემები: სხვადასხვა ქვეყანაში 1962 წელს სასუქების შეტანისა და მოსავლიანობის შესახებ:

ქვეყანა	საქართველოს მიწის საერთო ტერიტორია (კილომეტრებით)	საქართველოს ჰექტარზე (საშუალოდ)
სსრ კავშირი	62	10,9
ამერიკის შეერთებული შტატები	229	26,6
აღმოსავლეთი გერმანია	16,9	40,2
საფრანგეთი	507	26
გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა	715	26,3
ინგლისი	766	35,8

ამ ცხრილში ყველაფერი ნათელია. მაგალითად, თუ ამერიკის შეერთებული შტატები ახლა გავსწავნი სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებაში, ამის მიზეზი რაღაც განსაკუთრებული ამერიკული სიბრძნეა. მოსავლიანობის მაღალი დონე უზრუნველყოფს მათ ახსნება, რომ 1962 წელს ამერიკის შეერთებულ შტატებში 118 მილიონ ჰექტარზე აწარმოებდნენ 36,5 მილიონ ტონა მინერალური სასუქებს. ხოლო ჩვენში 216 მილიონ ჰექტარზე — სულ 17,3 მილიონ ტონას. ერთ ჰექტარ სახნავზე განავარი მდებარე ამერიკის შეერთებულ შტატებში ნიადაგში შეტანილია 229 კილოგრამი სასუქი, ჩვენში კი 62 კილოგრამი.

დღემა საკითხი: რატომ ჩამორჩა ჩვენი ქვეყანა ასე სერიოზულად სასოფლო-სამეურნეო ქიმიის განვითარებაში? მთავარი მიზეზი, რა თქმა უნდა, ის არის, რომ ჩვენ არა გვქონდა საკმარისი მინერალური რესურსები იმისათვის, რომ მინერალური სასუქების წარმოებაში მძიმე მრეწველობის სხვა უფრო დიდმოხმარებელი დარგების განვითარების გადართვით დაგვეყენებინა.

მაგრამ საქმე მარტო ეს როდია. ჩვენს ქვეყანაში დანერგული იყო ნათესალობის სისტემა, რომელიც არსებითად უზრუნველყო მინერალური სასუქების როლს და ეფუძნებოდა. მიწათმოქმედების ნათესალობის სისტემა იმას უზრუნველყო, რომ ნიადაგი ნაყოფიერების აღდგენა შეიძლება მრავალწლიანი ბალახების ხარჯზე, როცა სამოქალაქო ომის დამთავრების შემდეგ სოფლის მეურნეობის განვითარების პრაქტიკული საკითხები დაიხსნა, ჩვენი ქვეყნის მიწათმოქმედებაში ორი სკოლა შეიქმნა:

- აკადემიკოსი გ. გ. ვილიამსის ნათესალობის მიწათმოქმედების სკოლა;
- აკადემიკოსი დ. ნ. პრიანიშნიკოვის აგრარული სკოლა.

ვილიამსი გვირგვინობდა, რომ ქიმიის გამოუყენებლად, მაშასადამე, მისი განვითარებისათვის საჭირო ხარჯების გამოუყენებლად გადიდებდა მოსავლიანობას. პრიანიშნიკოვი ამბობდა, რომ შეუძლებელია მოსავლიანობის გადიდება ისე, თუ ფართოდ არ გამოიყენებოდა მინერალური სასუქები, და იმისათვის, რომ სასოფლო-სამეურნეო ქიმიის განვითარებისათვის საჭირო სახსრები გამოიხატულიყო.

სსრ კავშირის სახელმწიფო საკვებო კომიტეტში წარმოადგენდა ერთ-ერთი სიტყვაში დ. ნ. პრიანიშნიკოვმა თქვა: „...გერმანიაში ჰექტარზე დაახლოებით მესამედ ტონა მინერალური სასუქებს იყენებენ, მაშასადამე, გერმანიის მრეწველობამ 8 მილიონ ტონა სასუქები უნდა აწარმოოს, მაგრამ ჩვენს ნათესი ფართობი 8-ჯერ უფრო მეტია და ამიტომ გადმოიდა 48 მილიონი ტონა. ცხადია, ჩვენ ვერ მოვხვედრით ამას ჩვენს მრეწველობას, მაგრამ, უმეტესად, რომ ეს გვესაზიარებდა, თუ უფრო ზომიერი ექსპერიმენტები და ვიტყვი, რომ ჩვენი 140 მილიონი ჰექტარიდან ნახევარი განავრთავდნენ, ხოლო ნახევარს არა, გამოიდა 24 მილიონი ტონა სასუქები“.

რა უბრალოდ ამბავს გ. გ. ვილიამსმა? იგი წერდა: „აკადემიკოსი დ. ნ. პრიანიშნიკოვს მაინცა, რომ მძიმე მრეწველობის სახალხო კომისარიატმა მინერალური სასუქების წარმოება 24 მილიონ ტონამდე უნდა აეყვანოს... რა თქმა უნდა, ამას ვერავითარი შემთხვევაში ვერ დავთანხმდებით“. და შემდეგ ვილიამსი დაასკვნის, მინერალური სასუქების წარმოების მრეწველობაში სახსრების დაბანდება „მილიარდების გაყინვა“.

როდესაც ვილიამსი რეკომენდაციებს ამუშავებდა მინერალური სასუქების მესამე ხუთწლიის შესავალად, იგი წერდა, რომ ნიადაგების მიმართ ის ამოცანა კი არ უნდა

დასასრული, დასაწყისი იმ „კომუნისტი“ № 288,

დავისახოთ, რომ „დღეს გავაძლიეროთ ნიადაგების განვითარება, ამავე სტრუქტურულ მდგომარეობაში მოვიყვანოთ ისინი კომუნისტური მშენებლობის საბჭოთა მეურნეობებში სწორი, ესე იგი ნათესალობისათვის თვითნებური შემოღობის გზით...“.

ჩვენა სტრუქტურულ მდგომარეობაში გაიმარჯვა ვილიამსის თვალსაზრისმა, რამაც კოტათი როდი შეადგინა ქიმიური მრეწველობის განვითარება. ქიმიის უზრუნველყოფა გრძელდებოდა 1953 წლამდე, ეგრეთწოდებული ბუნების გარდაქმნის გზით, რომელიც 1948 წელს იქნა მიღებული, დაახლოებით და მინდორისავე ტყის ზოლებს არ ვასცილებს.

პარტიის ცენტრალური კომიტეტმა განახორციელა ღონისძიებანი დაშვებით, რომლებიც გამოიხატა პარტიამ საფუძვლიანად და ყოველმხრივ გაავრცელა მიწათმოქმედების ნათესალობის სისტემა, დაგვანახა ის ზიანი, რომელიც მან სოფლის მეურნეობას მიუყენა.

მეცნიერების მოთხოვნათა შესაბამისად დღეს ჩვენ ვსახავთ მინერალური სასუქების, პერბიტების, შხამქი-მეტალებისა და მცენარეთა დაცვის სხვა საშუალებების წარმოების დიდ პროგრამას იმ ღონისძიებებითან ერთად, რომლებიც ვაზრუნავთ სოფლის მეურნეობის ტექნიკური აღჭურვილობის გასაძლიერებლად. მინერალური სასუქების წარმოება სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის მთავარი საფუძველია. ქიმიის და მექანიკის — აი ეს უნდა იყოს დღეს პარტიის, მთავრობის, მთელი ხალხის განსაკუთრებული საზრუნავი სოფლის მეურნეობის დარგში. სასოფლო-სამეურნეო ქიმიისა და მექანიკის განვითარება — ეს არის ბრძოლა სკკპ პარტიის განსახორციელებლად, ბრძოლა იმ დიდი ამოცანის განსახორციელებლად, რომელიც პარტიის XXII ყრილობამ დაუსვა სოფლის მეურნეობას.

რამდენი და როგორი სასუქები დასჭირდება ჩვენს ქვეყანას უახლოეს წლებში? ამ საკითხის განხილვისას მინდა აღვნიშნო, რომ ჩვენ მინერალური სასუქების წარმოების პროგრამა ორ ეტაპად უნდა გაყოფილიყო: პირველი ეტაპი სოფლის მეურნეობის მოთხოვნილებათა უზრუნველყოფა იმის გათვალისწინებით, რომ შევასრულოთ სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოების 1970 წლის დავალებანი.

მეორე ეტაპი სოფლის მეურნეობის მოთხოვნილებათა უზრუნველყოფა იმის გათვალისწინებით, რომ შევასრულოთ სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოების 1980 წლის დავალებანი.

საჭიროა უახლოეს წლებში მარცვლეულის მოსავალი ჰექტარზე გავაძლიეროთ სულ ცოტა 5-7 ცენტნერით, რაც მოგვცემს მარცვლის საერთო წარმოების დამატებით 5-7 მილიონ ფუტს. რამდენი სასუქი დაგვჭირდება მარცვლეულს, ტექნიკური და სხვა კულტურების ნათესალობისათვის?

საეცლისტა განავრთვებით მოსავლიანობის ასეთ ღონისძიებას გასაძლიერებლად უნდა შევიტანოთ ჰექტარზე სასუქები:

საშემოდგომო მარცვლეული კულტურების ნათესი	— 4,5 ცენტნერი
საგაზაფხულო მარცვლეული კულტურების ნათესი	— 1,5-2 ცენტნერი
სამარცვლო პარკოსანი კულტურების ნათესი	— 1,5-2 ცენტნერი
სამარცვლო მიწისძის ნათესი	— 6-7 ცენტნერი
შაქრის ჰაზრის ნათესი	— 10 ცენტნერი
ბაჭის ნათესი	— 11 ცენტნერი

რამდენი მინერალური სასუქები სჭირდებათ სულ კულტურებისათვის და საბჭოთა მეურნეობებს?

როცა პლენუმისათვის მასალას ამუშავებდნენ, მეგეგმავებმა, ეკონომისტებმა, მეცნიერებმა დახვდნენ ერთი მხრივ ჩვენს წარმოების რეალური შესაძლებლობის, ხოლო მეორე მხრივ — სოფლის მეურნეობის მოთხოვნილებანი მინერალური სასუქების.

გულმოდგინე შესწავლის შემდეგ გამოირკვა: იმისათვის, რომ უზრუნველყოთ მარცვლეულისა და სხვა პროდუქტების წარმოება 1970 წლისათვის გათვალისწინებულ დონეზე, საჭიროა 70-80 მილიონი ტონა მინერალური სასუქები.

სასუქების წარმოება ამ ოდენობამდე რომ ავიყვანოთ, საჭიროა მოქმედი ქარხნების სიმძლავრეები გავაძლიეროთ დაახლოებით 20 მილიონი ტონით და ავაშენოთ კიდევ 55 ქარხანა, მათ შორის 28 აზოტურული სასუქის ქარხანა, 19 ფოსფატის სასუქის ქარხანა, 6 კალიუმის მალარი და ორი ფოსფორიტის ფხვნილის საწარმო.

ამ მოზისათვის, მიახლოებით განავრთვებით, დავგეგმილავთ 5,4 მილიარდამდე მანეთი. ეს, რა თქმა უნდა, დიდი სახსარებია, მაგრამ ახლა ჩვენ შევიძლია მათი ათვისება.

მინერალური სასუქების წარმოებისათვის კაპიტალ-დაზარალება ყველაზე რაციონალური საქმეა, რადგან სასუქების გამოყენება უზრუნველყოფს სწრაფ და დიდად ეფექტურ შედეგს. დაეახლოვება კაპიტალდაზარალებათა ანაზღაურების ზოგიერთი ცდები.

მარცვლეული კულტურების ნათესებისათვის გამოყენებით 30-35 მილიონ ტონა მინერალური სასუქების, კაპიტალური დანახარჯები ისეთი ქარხნების ასაშენებლად, რომლებიც უზრუნველყოფენ ამ რაოდენობით სასუქების წარმოებას, შეადგენს დაახლოებით 2 მილიარდ მანეთს. მინერალური სასუქების ასეთი რაოდენობით გამოყენება დამატებით მოგვცემს დაახლოებით 3 მილიარდ ფუტ მარცვლეულს, ამ მარცვლეულს რეალურად სავსე-მარცვლეული მიიღებს 2 მილიონი მანეთზე მეტს. სანაირად რომ ვთქვათ, ამ ქარხნების ასაშენებლად დახარჯული კაპიტალდაზარალება ირავდება ერთ წელიწადში შეიძლება ანაზღაურდეს აშენებული ქარხნების აშენების შემდეგ.

უახლოეს საინტერესო მასალა დაავრცეს სამეცნიერო დაწესებულებებმა, მოწინავე კულტურებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა იმის შესახებ, თუ რა გავლენას ახდენს მინერალური სასუქები მარცვლეული კულტურების მოსავალზე.

ზეთიან კულტურების სრულიად საკმარისი სამეცნიერო-საგლეჯი ინსტიტუტის მიხედვით ჰექტარზე 3 ცენტნერი სასუქის შეტანამ უზრუნველყო ხორბლის მოსავლის 15 ცენტნერით გადიდება.

არის თუ არა ეს ხელსაყრელი ეკონომიური თვალსაზრისით? უთუოდ ხელსაყრელია. 3 ცენტნერი სასუქი 7 მანეთი და 30 კაპიკი ღირს, მისი ნიადაგში შეტანა 1 მანეთი და 14 კაპიკი, ხოლო მთელი ხარჯი 8 მანეთი და 44 კაპიკი. ამავე დროს, აღნიშნული სასუქების მეშვეობით მოყვანილი თხიშები ცენტნერი ხორბლის 105 მანეთი ღირს. ამრიგად, მოგება 96 მანეთი და 56 კაპიკი შეადგინა. მე აქ ვლანარაობ საგებლობაზე, რომელიც მეურნეობას აქვს. სახელმწიფოს საგებლობა პროდუქტზე სავაჭრო ფასნამატის გათვალისწინებით კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი იქნება.

ყუბანის ტრაქტორებისა და სასოფლო-სამეურნეო მანქანების გამოცდის სამეცნიერო-საგლეჯი ინსტიტუტის ყანებში 1962 წელს „უფხვი-1“ კომის საშემოდგომო ხორბლის მოსავალმა სასუქის გამოყენებლად შეადგინა 30 ცენტნერი ჰექტარზე, ხოლო 5 ცენტნერი სასუქი შეტანის შემდეგ საშუალოდ ჰექტარზე 48 ცენტნერი მოყვანეს. 346 ჰექტარი ნათესიდან. ხუთი ცენტნერი სასუქის ღირებულება და შეტანის ხარჯები 18 მანეთი და 25 კაპიკი, ხოლო დამატებით მიღებული 18 ცენტნერი ხორბლის ღირებულება — 117 მანეთი. სულ მოგება 98 მანეთისა და 75 კაპიკი შეადგენს.

უკანასკნელი ხუთი წლის განმავლობაში (1958-1962 წლები) მარცვლეულის სრულიად საკმარისი ინსტიტუტის საცდელ მიწებზე (შორტანდი) საგაზაფხულო ხორბლის მოსავალმა შეადგინა:

უსასუქოდ — ჰექტარზე 12,2 ცენტნერი მარცვალი; 100 კილოგრამი გაზაფხულოდ სუპერფოსფატის შეტანით ჰექტარზე მიღებულია 15 ცენტნერი მოსავალი; მატებამ შეადგინა 2,8 ცენტნერი. ასე კილოგრამი სუპერ-ფოსფატის ღირებულება 3 მანეთი და 36 კაპიკი, ხოლო სასუქების შეტანის შემდეგ დამატებით მიღებული 2,8 ცენტნერი მარცვლის ღირებულება შეადგენს 16 მანეთისა და 20 კაპიკს. მოგება უდრის 12 მანეთისა და 84 კაპიკს.

მეტად დიდი სასუქების ანაზღაურება შაქრის ჰაზრის ნათესებში შეტანისას. საფაბრიკო შაქრის ჰაზრის საერთო ფართობი ჩვენში 3,3 მილიონი ჰექტარია. უკანასკნელი ოთხი წლის მანძილზე საშუალოდ ჰექტარზე მოწივლია 167 ცენტნერი ჰაზრის მოსავალი. ცნობილია, რომ ცენტნერი ჰაზრის შეტანა იძლევა ჰაზრის ჰაზრის მოსავლის 25-30 ცენტნერზე მატებას. ხოლო თუ სრულად შევიტანოთ სასუქი, ესე იგი საჭირო რაოდენობით აზოტს, ფოსფორს და კალიუმს, მაშინ მოსავალი შეიძლება 100 ცენტნერით გავიზაროთ.

ხოლო რას ნიშნავს ჰექტარზე დამატებით 100 ცენტნერი ჰაზრის მიღება? ეს არის ჰექტარზე 13 ცენტნერი შაქარი. 3,3 მილიონი ჰექტარი ნათესი ფართობი კი ქვეყანას დამატებით მისცემს 4 მილიონ 300 ათას ტონა შაქარს.

ერთი ტონა შაქრის რეალიზაცია სახელმწიფოს აძლევს 554 მანეთ შემოსავალს. სახელმწიფოს საერთო მოგება იქნება 2 მილიარდ 380 მილიონი მანეთი. მაშასადამე, სასუქების გამოყენების შედეგად მარტო შაქრის ჰაზრის მოსავლის მატება ერთ წელიწადში სანახევროდ აანაზღაურებს დანახარჯებს მინერალური სასუქების წარმოების ქარხნების მშენებლობაზე.

მხედველობაში გვიღებთ რა სასუქების მაღალ ეფექტურობას, უნდა განვახორციელოთ ყველაზე კარგად მართებული ღონისძიებანი, რათა რაც შეიძლება სწრაფად გავზარდოთ მათი წარმოების სიმძლავრეები. მოვიყვანოთ ცხრილი, რომელიც გვიჩვენებს მინერალური სასუქების წარმოების დასახულ ზრდას უახლოეს წელიწადისათვის (ათასითონ ტონა სტანდარტული მინერალური სასუქი):

წელი	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
სულ სსრ კავშირში	20000	25500	35000	39200	46000	55000	64700	80000
აზოტური	8551	10200	15000	16200	19000	22800	25800	30200
ფოსფატური	5821	7440	9200	10100	12400	15900	20600	26700
კალიუმური	3338	4520	5900	6900	8200	9600	11250	15500
ფოსფორიტის ფხვნილი	2156	3140	4700	5800	6200	6500	6850	7400
ბორისა	134	200	200	200	200	200	200	200

რაც შეეხება პერსპექტივას, როგორც ჩანს, 1980 წლისათვის დაგეგმილმა ვაჭარბოთ 150-170 მილიონი ტონა.

მაღალი დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ ავირჩიოთ სწორი ტექნიკური მიმართულება ამ დარგის განვითარებაში, რათა საწარმოო სიმძლავრეები შევიქმნას სახსრების მინიმალური დანახარჯებით და ამავე დროს უზრუნველყოთ სოფლის მეურნეობისათვის საჭირო სასუქებისა და ხარისხის სასუქების წარმოება.

ჩვენთვის ახლა საჭიროა პირველი რიგში განავითაროთ კონცენტრირებული სასუქების წარმოება, ისეთისა, როგორიც არის კარამილი და ორმაგი სუპერფოსფატი, აგრეთვე რთული სასუქებისა, რომლებიც შეიცავს ყველა საკვებ ნივთიერებას. კონცენტრირებულ სასუქებს ჩვენი ქვეყნისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. ჩვენი სასუქების საერთო რაოდენობის ნახევარზე მეტს აწარმოებენ სუპერფოსფატის, ამონიუმის სულფატისა და ნედლეული კალიუმის მარილების სახით, რომლებიც შეიცავს 20 პროცენტ საკვებ ნივთიერებას. მაშინ როცა ტექნიკის თანამედროვე დონე საშუალებას გვაძლევს განავითაროთ როგორც კარგი, ისე თხევადი მინერალური სასუქები. რომლებშიც კონცენტრირებულია 45-50-მდე პროცენტი და მეტი საკვები ნივთიერებები.

მეტად სერიოზული ყურადღება უნდა მივაქციოთ სასუქების ხარისხის მკვეთრ გაუმჯობესებას, დაეჩქაროთ კონცენტრირებული და რთული სასუქების გრძელვადიანი და მზა მინერალური სასუქების ნარევის სახით წარმოებაზე გადასვლა, რაც საშუალებას მოგვცემს ნიადაგში ერთდროულად შევიტანოთ ყველა საჭირო საკვები ნივთიერება. საჭიროა გავაფართოოთ მყაროსასუქების ასორტიმენტი და წარმოების მოცულობა.

სწორედ ამ მოთხოვნების გათვალისწინებით უნდა ვაშენოთ ახალი საწარმოები. მოქმედი საწარმოები, რომლებიც ახლა უშვებენ არაგრანული ნივთიერებულ სასუქებს ან ისეთ სასუქებს, რომლებიც მცირე რაოდენობით შეიცავენ საკვებ ნივთიერებებს, აგრეთვე რეკონსტრუირებულ უნდა იქნას, რათა გადიდებული იქნას უფრო ეფექტური სასუქების წარმოება.

უზოგბესა სახსრები დავხარჯოთ ასეთი ქარხნების გადამკეთებისათვის, ვიდრე განვახორციელოთ რეაბილიტაციის სასუქების წარმოება და უდიდესი თანხები ვხარჯოთ იმისათვის, რომ გადავზიდოთ, შევენახოთ და ნიადაგში შევტანოთ ბალახი, რომელიც ასეთი სასუქები შეიცავს და რომლის წონა ხშირად სასუქის მთელი წონის 80 პროცენტს შეადგენს. უდავოდ უფრო ხელსაყრელია გარდაქმნა წარმოება და კონცენტრირებული სახით მივიღოთ მცენარეებისათვის სასარგებლო ქიმიური ნივთიერებანი.

აუცილებლად უნდა გავითვალისწინოთ კიროვანის მასალების მოპოვება და გამოძიება სოფლის მეურნეობის მოთხოვნილებათა სრულ დამკვეთეობისათვის. ჩვენ 35 მილიონი ჰექტარი მკვეთრ ნიადაგები გვაქვს.

ამაზნაცხი! ვთხოვთ ჩვენს ოლმასკიმ მომადლოდეს ცნობა, რომ მკვეთრად გაიზარდა მოსავლიანობის გადიდებისათვის საჭირო ყოველწლიურად სულ ცოტა 20 მილიონი ტონა კირისა და სხვა კიროვანი მასალების შეტანა. აკადემიკოსი ტ. დ. ლისენკო, რომელიც ვარგად იცნობს ამ პრობლემას, ამავე ცდის ასახელებს. სკკპ ცენტრალური კომიტეტისათვის შედგენილი ბარათი იგი წერს:

„ჩემს სტატისტიკა და გამოცდებში მე განვაზღვრავდი, რომ ნიადაგში ყოველწლიურად საჭიროა სულ ცოტა 10-15 მილიონი ტონა კირის შეტანა. ვფიქრობ, რომ კირი იქნება, თუ დავამზადებთ და ჩვენს ყანებში შევიტანოთ სულ ცოტა 20 მილიონი ტონა კირი. რა დონით უნდა შეგვეტანა კირი ჰექტარზე, ან სუფთა კირი უნდა შევიტანოთ თუ მისი ნარევი ორგანულ სასუქთან — ეს სკოლის თეორიულ მეურნეობაში თვითონვე განსაზღვრონ ცდის გზით“.

ჩვენს ქვეყანას ყველაფერი აქვს, რაც კი საჭიროა მინერალური სასუქების წარმოების მკვეთრი გადიდებისათვის. ფოსფორიტების, კალიუმის მარილების, თიონაზიდის, გოგირდის, ბუნებრივი და თანამზავარი გავის მარაგის მზივ ჩვენს მკვეთრად აღდგომა გვიჩვენებს მსოფლიოში. ამოცანა ის არის, რომ ეს სიმდიდრეები ფართოდ და სწრაფად მოვახმაროთ სოფლის მეურნეობის ქიმიზაციის, სასუქების წარმოების დასახულ მოცულობის ნედლეულით უზრუნველყოფა მოითხოვს, რომ 1970 წლისათვის მიმდინარე წლის დონესთან შედარებით მოაოვება გიზარდოს შემდეგი წლებისათვის:

ფოსფორის შემცველი მანდების 20-დან 60 მილიონ ტონამდე, კალიუმის მარილების 12-დან 50 მილიონ ტონამდე, გოგირდის შემცველი მანდების 5-დან 20 მილიონ ტონამდე.

სახალხო მეურნეობის სამსახურში ჩადგება ფოსფატის ნედლეულის უდიდესი საცდელი — ყარა-თაუს ფოსფორიტის აუზი სახსრებისათვის. თავისი მასშტაბისათვის იგი ბევრად არ ჩამოუვარდება ბიზნის საბაღს. ამ აუზის მარაგი მილიონ ტონაზე მეტია, ამასთან მარაგის 60 პროცენტი ოთხ მძლავრ საბაღშია თავ

(გაბრძნელება)

იქ მოყვანილი გაანგარიშება და მაგალითები დამატებულად ცხადყოფს, რომ ქიმიის მიღწევათა დანერგვა მშობე

(დასასრული)

ინდუსტრიასა და მშენებლობაში, ისევე როგორც სოფლის მეურნეობაში და სახალხო მოხმარების საქონლის

V. ქიმიური ინდუსტრიის მშენებლობის დაჩქარების გზები

მაშ რა არის მთავარი ქიმიური ინდუსტრიის დაჩქარებული ათვისების პროგრამის განხორციელებაში? ერთ-ერთი ძირითადი საკითხია ქიმიური მანქანათმშენებლობა. სკვ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის შემდეგ გაიზარდა ქიმიური მოწყობილობის წარმოება, განმტკიცდა ქიმიური მანქანათმშენებლობის სამეცნიერო-საკვლევო და საკონსტრუქტორო ბაზა; ერთიორად და უფრო მეტად გაიზარდა ინსტიტუტების და ქარხნების საკონსტრუქტორო ბიუროების ინჟინერ-ტექნიკურ მუშაობა რიცხვით.

ამვე დროს უნდა აღინიშნოს, რომ ქიმიური მანქანათმშენებლობა ჩამორჩება ქიმიური მრეწველობის ზრდას და აფერხებს მის განვითარებას. ჯერ ძალიან ცოტაა სპეციალიზებული ქარხნები, დამზადებული მოწყობილობა ძალიან ხშირად არ აკმაყოფილებს ქიმიურ მანქანათმშენებლობის დონით, არც ხარისხით.

ქიმიური მრეწველობის მშენებლობებზე და მოქმედ საწარმოებში, სადაც მე ვყოფილვარ უკანასკნელ ხანს, ბევრი უჭირდა, რომ უზრუნველყოფილი არ არიან მოწყობილობით, და ლაბორატორიებში ქიმიურ მანქანათმშენებლობაზე როგორც პირველი რიგის პრობლემაზე, რომელიც კარდინალურ გადაჭრას მოითხოვს.

უნდა განვახორციელოთ ისეთი ღონისძიებანი, რომ უახლოეს წლებში ქიმიურმა მანქანათმშენებლობამ მთლიანად დაემაყოფილოს ქიმიური მრეწველობის მოთხოვნილებანი. საკითხის ტემის გამოანგარიშებით, საჭირო იქნება თითქმის ოთხჯერ გადიდდეს ქიმიური მოწყობილობის წარმოება (სახალხო მეურნეობის სხვა დარგების საჭიროებათა გათვალისწინებით). მოვიყვან კონკრეტულ ცნობებს, თუ რამდენი ქიმიური მოწყობილობა გვჭირდება:

ზომის ერთეული	1957-1963 წლებში წარმოება	1964-1970 წლებში წარმოება	ზრდა
ქიმიური მოწყობილობა მილიონი მანეთი	1409	6500	4,6-ჯერ
ხვეობის აპარატურა ათასი ტონა	650	1820	2,8-ჯერ
კომპრესორული მოწყობილობა ათასი ცალი	140	316	2,2-ჯერ
სატუმბავი მოწყობილობა მილიონი ცალი	2,5	6	2,4-ჯერ
არმატურა	333	632	1,9-ჯერ
ტექნოლოგიური მოწყობილობა ცალკე ღირებულების მქონე	135	580	3,7-ჯერ

იმისათვის, რომ დაემაზადეთ ამდენი მოწყობილობა, საჭიროა მოქმედი ქარხნების საწარმოო სიმძლავრეთა უკეთ გამოყენება. ეს საშუალებას მოგვცემს ქიმიური მოწყობილობის ყოველწლიური წარმოება ავიყვანოთ დაახლოებით 520 მილიონ მანეთამდე. საჭირო იქნება ავსებით ახალი ქარხნები, რომლებიც წელიწადში გამოუშვებენ დაახლოებით 500 მილიონი მანეთის ქიმიურ მოწყობილობას. საჭიროა აგრეთვე ქიმიური მოწყობილობის გამოშვებაში ჩაებათ სხვა პროდუქტის მანქანათმშენებლო ქარხნები.

მოწყობილობის წარმოების, შემდგომი განვითარება სამამულო ქარხნებში ათაუთ არ გამოირჩევა, არამედ გულისხმობს სხვა სოციალისტურ ქვეყნებთან ამ დარგში თანამშრომლობის გაძლიერებას. ჩვენი ქიმიური ინდუსტრიის განვითარებაში დიდი წვლილი შეიტანეს ჩეხოსლოვაკიის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, პოლონეთის, რუმინეთის, უნგრეთისა და ბულგარეთის მეცნიერებმა, კონსტრუქტორებმა, ინჟინერებმა და მუშებმა. ამ ქვეყნებთან ქიმიისათვის მოწყობილობის მოწოდების მოცულობა შეიძლება ხუთ წელიწადში დაახლოებით ცხრაჯერ გაიზარდოს. წინასწარი ვარაუდით ეკონომიური ურთიერთანგარიშების საბჭოს ქვეყნებიდან ასეთი მოწყობილობის მოწოდების შესაძლო მოცულობა 1964-1970 წლებში შეიძლება შედგინოს დაახლოებით მილიარდი მანეთი. ნება მიბოძეთ პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საბჭოთა მთავრობის სახელით მხრებელ მაღალმა გადაუხადოთ მომხმ პარტიებს, ამ პარტიების ხელმძღვანელობას, მომხმ სოციალისტური ქვეყნების მუშებსა და სპეციალისტებს ქიმიის განვითარებაში დარგში ჩვენს ქვეყანასთან თანამშრომლობისათვის.

ძირეულად უნდა გაუმჯობესდეს ქიმიური საწარმოთა მშენებლობის ორგანიზაცია და მათი მოწყობილობის კომპლექტაცია.

მაისის პლენუმის შემდეგ ქიმიურ მრეწველობაში კაპიტალურ სამუშაოთა მოცულობა ერთობადა და მეტად გადიდდა. ეს ცუდი არ არის. მაგრამ იმ სახსრებიდან, რომლებიც განხლებილი ხუთი წლის მანძილზე გამოყოფილი იყო გეგმით ქიმიის განვითარებისათვის, დაახლოებით 700 მილიონ მანეთი გამოუყენებლად დარჩა. მიუღია რაც შემთხვევებში ქიმიის მშენებლობაში მეორე პლანზე აღმოჩნდნენ. ძალიან ჩამორჩენილია ქიმიური საწარმოთა მშენებლობა აღმოსავლეთი ევროპის, უკრაინის, გოლგა-ვიატკის, კუზბასისა და რუსეთის ფედერაციის ზოგიერთ სხვა ეკონომიურ რაიონში, უკრაინის სა რესპუბლიკის დონეცკისა და დნეპროპროვსკის სახალხო მეურნეობის საბჭოებში, ყაზახეთისა და აზერბაიჯანის მოკავშირე რესპუბლიკებში, პარტიის სამრეწველო საბჭოში კომიტეტებში და სამხარეო კომიტეტებში, კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტების მრეწველობისა და მშენებლობის ხელმძღვანელობის ბიუროებში პასუხისმგებელნი უნდა იყონ ქიმიური მრეწველობის ახალ სიმძლავრეთა თავის დროზე ამუშავებისათვის.

ქიმიურ და ნავთობგადაამუშავებელ საწარმოთა მშენებლობა დაქსაქსულია მრავალ საფარო ორგანიზაციის შორის. ახლა მათ აწენებს 160-ზე მეტი სამშენებლო ტრესტი, ამასთან სპეციალიზებული ტრესტების წილად მოდის სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა მხოლოდ 37 პროცენტი.

როგორც ჩანს, იქ სადაც ქიმიის დიდი მოცულობის სამუშაოები, უნდა შექმნილი სპეციალიზებული სამშენებლო ორგანიზაციები. გამოკვლევა გვიჩვენებს, რომ ასეთი ორგანიზაციები ობიექტებს ამენებენ უფრო მოკლე ვადებში, მათ აქვთ შრომის უფრო დიდი ნაყოფიერება. სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა უფრო ნაკლები დიფერენცია.

იმისათვის, რომ გაუმჯობესდეს ქიმიურ საწარმოთა მშენებლობა და რეკონსტრუქცია, აუცილებელია წესრიგად დაემაკროთ საბჭოთა ორგანიზაციების მუშაობაში ტექნოლოგიური პროცესების შემუშავების დროის დამატებითი ხშირად უშვებენ უხეშ შეცდომებს. მაგალითად, იმისათვის, რომ ამუშავებულიყო სარატოვის ქიმიკატების გაცელების საბჭოების, მათ გადაეცემაზე ისეთი თანა დიხიზდა, რომელიც საბჭოთა სახარათალირიცხო დირექტორის თითქმის ნახევარს უდრის. ჩვენი სამრეწველო ინსტიტუტები ყოველთვის როდი მთავალისწინებენ ისეთ ეკონომიურ ფაქტორებს, როგორიც არის მშენებლობის ადგილის რაციონალური ამორჩევა, ნედლეულის კომპლექსური გამოყენება, წარმოებათა კოორდინირება.

ავიღოთ ქიმიური საწარმოთა განლაგების საკითხი. ვანა სწორი და გონივრული, რომ პლასტიკური მასების, სინთეზური კაუჩუკებისა და ქიმიური ბოჭკოების წარმოების დაახლოებით ნახევარზე მეტი დამკვეთილია სსრ კავში-

რის რეორგანიზაციის ცენტრალური რაიონებში. ამ რაიონებს ხომ არა აქვთ იაფი ნედლეული, სითბობი და ელექტროენერგია. და რა ძვირი ჯდება ქიმიური პროდუქტების გადაზიდვა ცენტრთან ჩვენი ქვეყნის შორეულ რაიონებში სპიროთა მოვთხოვით სსრ კავშირის სხეულში? მწიფო საფეხში კომიტეტის, სსრ კავშირის საბჭუნს, ქიმიისა და ნავთობის კომიტეტს და სამრეწველო ინსტიტუტებს, რომ მშენებლობის დეგულეების შერჩევისას საგულდაგულოდ აწინ-დაწინონ ყველა ეკონომიური ფაქტორი.

ახლა ჩვენში და საზღვარგარეთ არის მსხვილი ქიმიური კომპლექსების შექმნის ტენდენცია — ეს ეკონომიურად მისაბეზურებელია. სპეციალისტების აზრით, ყველაზე გონივრული გადაწყვეტაა შეიქმნას კომბინატები რამდენიმე მსხვილი სპეციალიზებული წარმოებისგან, რომლებიც ორგანულად დაკავშირებული იქნებიან ერთმანეთთან. თვითუფლი ეს წარმოება განგრძობა სხვა წარმოებისა და ასე საბოლოო პროდუქტის გამოშვებამდე.

გადაჭირი უნდა გაუმჯობესდეს დაპირებების საქმე. სამრეწველო სამუშაოთა გათვებისა და დაჩქარებისათვის საჭიროა უფრო ფართოდ გამოვიყენოთ ტიპური და განმეორებითი პროექტები და დაპირებების მოდულურ-მაქეტური მეთოდი. აქვე მინდა საყვედური ვუთხრა სამრეწველო ორგანიზაციათა იმ მუშებს, რომლებიც პროექტის ჩაბარების შემდეგ თავს არიდებენ ქარხნებისა და სამშენებლობის სამრეწველო სიმძლავრეთა ამუშავებასა და ათვისებასთან დაკავშირებულ სამუშაოებს.

მძლავრი თანამედროვე ქიმიური ინდუსტრიის შექმნა მეცნიერება მოწოდებულია უდიდესი როლი შეასრულოს. ამ ბოლო დროს ჩვენმა მეცნიერმა-ქიმიკოსებმა ბევრი რამ გააკეთეს სამამულო ქიმიის განვითარებისათვის. აქტიურად და ნაყოფიერად შრომობენ ისეთი თვალსაზიონი მეცნიერი-ქიმიკოსები, როგორიც არიან ამხანაგები ნ. ნ. სემიონოვი, ვ. ა. კარბინი, კ. ა. ანდრიანოვი, მ. მ. დუბინინი, ა. ე. არბუზოვი და ბევრი სხვა. ქიმიამ უფრო, ვიდრე სხვა დარგებში, მეცნიერული კვლევა და წარმოება მხარდამხარ უნდა ხორციელდებოდეს. აი რა ხატოვანდ თქვა ეს ჩვენმა დიდმა ქიმიკოსმა დიმიტრი ივანეს-მე მინდელევიმ: „კავშირი აქ შეიძლება, როგორც სხეულსა და სულს შორის. ერთი რომ მოაშორეთ, მეორეც აღარ იქნება, ხილული გვამი თუმა დარჩება, მაგრამ სიცოცხლე გაქრება“.

მეცნიერთა მთავარი ამოცანა ის არის, რომ დააჩქარონ უფრო სრულყოფილი ქიმიური პროცესების შემუშავება მრეწველობისათვის. უნდა ვეცადოთ, რომ ეს პროცესები, შესაძლებლად, გრძელდებოდეს უფრო სწრაფად; საშუალებას გვაძლევდეს სრულად და კომპლექსურად გამოვიყენოთ საწყისი მასალები. ყველგან სამუშაოთა საბოლოო შედეგში — ახალი ქიმიური მასალები და ნაწარმი — უნდა იყოს არა მარტო მაღალხარისხიანი, არამედ იაფიც. ყველაზე თანამედროვე მეთოდები უნდა დავუღოთ საფუძვლად ახალ საწარმოთა ყველა პროდუქტს.

ხშირად გვეჩხის მეცნიერთა ჩივილი, რომ სამეცნიერო-საკვლევო ინსტიტუტები ეძნელებოთ მიიღონ რეაქტივები, განსაკუთრებით დიდი სიწმინდის რეაქტივები, რთული უახსოვი ხელსაწყოები და სხვა მოწყობილობა.

ყოველი დღე უნდა ვიხსენებო, რომ ჩვენი მეცნიერები ფუჭად არ კარგადენენ დროს საჭირო ხელსაწყოებისა და რეაქტივების ძებნისა და საკუთარი ძალებით დამზადებისათვის. უზრუნველყოფით ისინი ყოველგვ ამით, საჭირო შექმნილი სამრეწველო ბაზა სპეცსაბჭოების მოწყობილობისა და რეაქტივების დასამზადებლად.

ამ ბოლო წლებში მნიშვნელოვან გადართოვდა მეცნიერული კვლევის ფორმა, ქიმიის ინსტიტუტებისა და საკვლევო ლაბორატორიების მუშაობა შემაღლებლბა ორმანაკვარჯერ გაიზარდა. მაგრამ კვლევის ეფექტიანობა შეიძლება გაცილებით უფრო დიდი ყოფილიყო. ბევრი მეცნიერული კვლევა წარმოიქმნება უკარგოდ. ხშირად მკვლევარები მონაცემებს ახალი პროცესების შესახებ იძლევიან ისე, რომ არ უზრუნველყოფენ ღრმა ექსპერიმენტულ შემოწმებას. ქიმიისა და ნავთობის კომიტეტი ხატივლდ იმისა, რომ მეცნიერული კვლევის აქტიური ორგანიზატორი იყოს, ხშირად გადაიჭრება ხოლმე შეთავაზულები, რომელიც გულგრილად უყურებს, თუ როგორ ნაყვს წყალს წარმოიქმნება ინსტიტუტების ბევრი მუშა.

საჭიროა უფრო სწრაფად დაეპროგრესოთ და დავასპეციალოთ ქიმიური ინსტიტუტები, გამოვყოთ მეთოდიური სამეცნიერო დაწესებულებანი, რომლებიც დაეცირებოთ პასუხისმგებლობა ქიმიური მრეწველობის გარეგნული დარგის დიდი თეორიული პრობლემების შემუშავებისა და ტექნიკური პროგრესისათვის. სერიოზულად უნდა გავეუფლებოთ მეცნიერულ-კვლევით სამუშაოთა დარგებში.

ქიმიის მეცნიერება ჩვენს დროში არაჩვეულებრივად სწრაფად ვითარდება. იგი ქმნის უამრავი ახალი ნივთიერების მიღების შესაძლებლობებს საკუთარი ახლა ასე დგას: ის ქვეყანა, რომელიც შექმნის საუკეთესო პრობებს მეცნიერების აღმოჩენათა რეალიზაციისათვის, ლაბორატორიებიდან სამრეწველო წარმოებაში სწრაფად გადასვლისათვის, სწორედ ეს ქვეყანა დაიკავებს წამყვან ადგილს ქიმიის განვითარებაში.

ჩვევ გავეც მატერიალური შესაძლებლობის იმისათვის, რომ მსოფლიოში პირველი ადგილი დავიკავოთ ცოდნის ამ დარგში. და თუ ზოგიერთ შემთხვევაში ახალი პროცესების შემუშავება ძალიან ნელა წარმოებს, საქმე აქ მატერიალური რესურსების როლია, საქმეა კვლევით და საცდელ სამუშაოთა ორგანიზაცია, წარმოებაში მეცნიერების მიღწევათა დანერგვის ორგანიზაცია.

ამასთან დაეპროგრესოთ მინდა გამოვთქვა აზრი ქიმიურ და ნავთობის მრეწველობის სახელმწიფო კომიტეტის შესახებ. ახლა ქიმიური და ნავთობის მრეწველობის განვითარებისათვის მეცნიერულ-ტექნიკურ და გეგმის ხელმძღვანელობა ახორციელებს ერთი კომიტეტი. ახლა, როცა ვიდებო ქიმიური ინდუსტრიის განვითარებისა და სოფლის მეურნეობის ქიმიისათვის უდიდეს პროგრამას, როგორც ჩანს, ერთხელ კიდევ უნდა დავდებოდეთ ამ დარგებში მეცნიერულ-ტექნიკური პოლიტიკისადმი ხელმძღვანელობის ორგანიზაციულ საკითხებს.

როგორც ითქვა, იმისათვის, რომ შევასრულოთ დასახეული პროგრამა, 7 წელიწადში უნდა ავითვისოთ უზარმაზარი კაპიტალური დაბანდები — 42 მილიარდი მანეთი. საჭიროა არა მარტო მოვაწყუთ მშენებლობა, უზრუნველყოთ ქიმიური მანქანათმშენებლობის სწრაფი განვითარება, არამედ დიდი მუშაობა უნდა გავწიოთ საწარმოთა განვითარების ეკონომიურად დასაბუთებისათვის, ახალი ქარხნების დაპროექტებისა და მოქმედი ქარხნების რეკონსტრუქციის გაუმჯობესებისათვის. უნდა უზრუნველყოთ საბჭოთა და საზღვარგარეთი ქიმიის მეცნიერებისა და ტექნიკის უახლეს მიღწევათა დანერგვა.

მიმდინარე შეიძლება გვესახება უდიდესი ამოცანები, რომ დავეწყოთ ნავთობისა და გაზის ახალი საბანდები, მოვიპოვოთ ნავთობი, მოვაწყუთ მისი გადამუშავება.

რა თქმა უნდა, ერთი კომიტეტისათვის ძნელია გადაჭრას ყველა ეს მეტად რთული პრობლემა და ამას შეუძლია გავლენა მოახდინოს ქიმიური და ნავთობის მრეწველობის განვითარების ტემპებზე.

ამიტომ ისმება საკითხი, რომ ქიმიური და ნავთობის მრეწველობის კომიტეტი გავყოთ ორ კომიტეტად. ერთი

კომიტეტი იმუშავებს საკითხებზე, რომლებიც დაკავშირებულია ნავთობის მოპოვებასა და გადამამუშავებასთან, თანამგზავრი გაზების გამოყენებასთან. მეორე კომიტეტი მეცნიერულ-ტექნიკურ და გეგმის ხელმძღვანელობას გაუწევს ქიმიური მრეწველობას. ეს ძალიან დიდი სამუშაოა.

კომიტეტმა უნდა იმუშაოს ისეთ საკითხებზეც, როგორიც არის ექსპერიმენტულ სამუშაოთა ორგანიზაცია, რეაქტივების, მოწყობილობის წარმოება ლაბორატორიებისა და სამეცნიერო-საკვლევო ინსტიტუტებისათვის. ქიმიის განსაკუთრებული კომიტეტის გამოყოფა შექმნის უკეთეს პირობებს იმისათვის, რომ უზრუნველყოთ ლაბორატორიებში, საკვლევ ინსტიტუტებში, უახლეს სასწავლებლებში შექმნილი ახალი პროცესებისა და მასალების საცდელ შემოწმება, ტექნოლოგიის შემუშავება და მეცნიერების მიღწევათა დანერგვა სამრეწველო წარმოებაში.

ქიმიური მრეწველობის განვითარებასთან, მეცნიერული კვლევის ფორმის გადართობასთან დაკავშირებით საჭიროა უკეთ მოვაწყუთ ინჟინერთა, ტექნიკოსთა და მეცნიერ მუშაობა მომზადება, გაუდფართოთ არსებული უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სასწავლებლები, განვამტკიცოთ სასწავლებელთა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, განვითაროთ საღმისა და დაუსწრებელი კომიური სწავლების ქსელი. ზოგადგანამანათლებლო სკოლაშივე უნდა ჩაუვთავოთ მოსწავლეებს ქიმიის სპეციალური.

მეტად საჭიროა დროზე ვიზრუნოთ აგრეთვე კვალიფიციური მუშათა ვადების მომზადებისათვის. უკვე ახლა იგონება წამყვან სპეციალობათა მუშების მწვევე ნაკლებობა ქიმიური მრეწველობისათვის. შემდგომში მათი მცირეობა ყვალდვიდურ კადრებზე კიდევ უფრო გაიზარდება.

აი ზოგიერთი ყველაზე აღდმნიშვნელოვანი საკითხი, რომლებიც უნდა განვახორციელოთ, რომ შევასრულოთ ქიმიური ინდუსტრიის განვითარების დასახული პროგრამა.

ამხანაგებო! სკვ ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის დაჯვლებით მე გავცანი პლენუმს ქიმიური მრეწველობის დაჩქარებული განვითარების, უახლოესი შვიდი წლის პროგრამა. ჩვენ მოვეცდის დიდი, რთული, ბევრ რამეში ძნელი, მაგრამ საინტერესო და კეთილშობილური მუშაობა.

ჩვენ შეგვეცეს უნარი შევასრულოთ ეს სამუშაო. ჩვენ ასლა გავაქმნ მძლავრი თანამედროვე ინდუსტრიის, გვეყვას მეცნიერთა, ინჟინერთა, ტექნიკოსთა, მუშათა კვალიფიციური კადრები. ქიმიის განვითარება მთელი პარტიის, მთელი ხალხის საქმე უნდა გახდეს.

ქიმიის განვითარების დასახული პროგრამის წარმატებით განხორციელება ჩვენს ქვეყანაში მისცემს უდიდეს ეკონომიურ ეფექტს. თუ განვახადებთ ყოველწლიურ, რასაც ამ გეგმის განხორციელების შედეგად მივიღებთ, ეს უზარმაზარ, მილიარდობით თანხის მიაღწევს.

მარტო პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებით სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში ქიმიური მასალების გამოყენების შედეგად 1964 წლიდან 1970 წლამდე მიღებული იქნება 82 მილიარდი 700 მილიონი მანეთი ეკონომია. ბოლო საერთო წმინდა შემოსავალი მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის ქიმიისათვის დონისიხიებათა განხორციელების შედეგად 1964-1970 წლებში იქნება თითქმის 57 მილიარდი მანეთი, მაშინ როცა ამავე პერიოდში კაპიტალური დაბანდებიან 42 მილიარდი მანეთი იქნება. მაშასადამე, მთელი ხარჯი ქიმიის განვითარებაზე შეიღ წლის განმავლობაში არა მარტო ანაზღაურდება, არამედ ჩვენს ქვეყანას მისცემს დაახლოებით 15 მილიარდი მანეთ მოგებას.

მრეწველობის ვერც ერთი დარგი ვერ შეედრება ქიმი-

★

ამხანაგებო! დასასრულ მინდა ერთხელ კიდევ ზახი გავუსვა იმ ამოცანის განახლებას, რომელიც უახლოეს წლებში უნდა გადაჭრას ჩვენმა პარტიამ, მთელმა საბჭოთა ხალხმა, რათა დაჩქარებით განავითაროს ქიმიური მრეწველობა — ეს გადაწყვეტი დარგი ჩვენი ქვეყნის ეკონომიის შემდგომი ათვისებისათვის, ქვეყნის მთლიან კეთილდღეობის გაუმჯობესებისათვის. ამოცანა მარტივი როდია. მაგრამ ჩვენ გვეცეს მატერიალური სახსრები, ძალღონე და ნებისყოფა, რომ რეალობად ვაქციოთ ქიმიის განვითარების დასახული სახელმწიფო გეგმა.

ის, რაც ერთი წლის წინათ საბჭოთა კავშირის კომუნისტურმა პარტიამ XXII ყრილობის გადაწყვეტილებებში დაახს, თავის პროგრამაში ჩაწერა, ხორციელდება წარმატებით შენდება კომუნისტური მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა. ჩვენი ხალხი ყოველ დღე იხმარს, რომ შეამციროს მისი შექმნის ვადები.

ცენტრალური კომიტეტის ამ პლენუმზე ჩვენ განვიხილეთ საკითხები, რომელთა გადაჭრას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს კომუნისტური მშენებლობისათვის, ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისათვის, მისი ძლიერების განმტკიცებისათვის.

ჩვენ გქმნით მსოფლიოში ყველაზე მძლავრი ეკონომიკა, რათა მივაღწყოთ ჩვენს მთავარ მიზანს — ავსწნოთ კომუნისტური, შევექმნათ ყველა პრობა ხალხის უკეთეს ცხოვრებისათვის, მშრომელთა შემოქმედებითი ენერგიის განვითარებისათვის, თვითუფლი აღმანბნის ნიჭისა და უნარის გაფორმებისათვის. ეს არის კომუნისტის უდიდესი მიზნადიღეო ძალა კაპიტალისტური ქვეყნების მილიონობით მშრომლისათვის.

სამეორეო მშენებლობის ძირეულ საკითხებს, რომლებიც წამოყენებულია ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის განსახილველად, არა მარტო პირველხარისხიანია საშინი, არამედ დიდი საერთაშორისო მნიშვნელობა აქვს.

სოციალისტური და კომუნისტური მშენებლობის პერიოდში საბჭოთა კავშირში, მომხმ სოციალისტური ქვეყნების კომუნისტები ამტკიცებენ, რომ უნარი აქვთ სწრაფად გამოიყენონ მარქსიზმ-ლენინიზმი, თავიანთი რევოლუციური უწინარეს ყოვლისა სამეორეო მშენებლობის ფორმებზე. აქ, მატერიალური წარმოების სფეროში, ისინი გამანადგურებელ ლახვარს სცემენ ძველ სამყაროს, აქ უცლილობა, დამავრებალ მკვიდრულ სოციალისტური უპირატესობანი კაპიტალიზმთან შედარებით.

თანამედროვე პრობებში ბრძოლა ჩვენს ქვეყანაში კომუნისტის ეკონომიური ბაზის შექმნისათვის, სოციალისტური სამუშაოების სოციალისტური ეკონომიის მშენებლობის საერთაშორისო ასპარეზზე კლასობრივი ბრძოლის ერთ-ერთი მთავარი ფორმაა. კაპიტალიზმზე სრული გამარჯვების მტკიცე საფუძვლებს ქმნის არა ულტრარევოლუციური ფრანკები, არამედ მილიონობით ადამიანის დაუცხრომელი შრომა მატერიალური წარმოების სფეროში, რაც განამტკიცებს სოციალისტური წარმართის სწრაფ, აზრალდებს მის ძალებს ყველა ქვეყნის ხალხთა რევოლუციურ ბრძოლაში. ჩვენ საერთაშორისო რევოლუციური მთავარ ზეგავლენას ჩვენს სამეორეო პოლიტიკით ვახდენთ — ხაზგასმით აღნიშნავდა ვ. ი. ლენინი. „...ბრძოლა მსოფლიო მასშტაბით ამ სარბიელზეა გადატანილი. თუ ჩვენ ამ ამოცანას გადავწყვეტთ, მაშინ ჩვენ საერთაშორისო მასშტაბით უცლირბლად და საბოლოოდ მოვიგებთ“ (თხზ., ტომი 32, გვ. 556).

სსრ კავშირში კომუნისტური მშენებლობის წარმატება ჩვენი ლენინური პარტიის, მთელი საბჭოთა ხალხის უდიდესი წვლილი მსოფლიო სოციალისტური სისტემის განმტკიცების, ექსპლუატაციისა და ჩაგვრის წინააღმდეგ ყველა ქვეყნის მუშათა კლასის ბრძოლის საერთო რევოლუციური საქმეში, წვლილია ხალხთა ბრძოლაში იმპერიალიზმისა და კოლონიალიზმის წინააღმდეგ, თავიანთი თავისუფლებისა და ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის, სოციალისტური პროგრესისათვის. ეს ჩვენი წვლილია

ას ანაზღაურების სისწრაფით, დაბანდებული სასარგებმ ვეფქტიანობით.

ამიტომ ერთხელ კიდევ მინდა გავიხსენოთ ვლადიმერ ილიას-მე ლენინი, რომელიც საბჭოთა რევოლუციის ქვეყანას შესაძლებლობა ჰქონდა 20 მილიონი მანეთი გამოეყო ინდუსტრიის განვითარებისათვის. ჩვენმა პარტიამ და საბჭოთა ხალხმა, რომლებიც ლენინის გზით მიდიან, ბევრად გაზარდეს სახალხო დოღოთა, ჩვენი სოციალისტური სამუშაოს ძლიერება.

ახორციელებს რა სახალხო მეურნეობის განვითარების გეგმებს, პარტია ახალ დავალებებს მოახმარს გფუართობით კვლავიერად, სკვ პროგრამით დასახულ სოციალურ-ეკონომიურ ღონისძიებათა განხორციელებას.

ამხანაგებო! ეკონომიის შემდგომი განვითარებისა და ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესების ღონისძიებებს, რომლებიც პარტია სახალხო ფართოდ ემხმარება და მხუტავლედ უჭერდა. მხარს საბჭოთა ადამიანები. სამუშაოთა კავშირის წარმატებანი კომუნისტური მშენებლობაში ყველა ჩვენს მეგობარს ახარებს. მაგრამ ვაისმის სხვა ხმებიც.

როცა ბურჟუაზიულ პრესას კითხულობ, ხედავ, თუ როგორ აცხადებენ ჩვენს მტერებს სიბოროტეს ციებ-ცხელებს. ისინი ნიშნს გვიჩვენებ, რომ ჩვენ შეგვიქმნა არახელსაყრელი სასოფლო-სამეურნეო წელი, და ფიქრობენ, ამიტომ შეიძლება საბჭოთა კავშირის პოლიტიკური მოთხოვნები წაუყენოთ, მეორედ მუხლი დავაჭიროთ. ამისათვის მთელსაფრთხეს სოციალისტის ისეთი ყველაზე რეაქციული და გაბოროტებული მტერები, როგორიც არიან ადენაუერი და სხვა მისთანანი. ისინი ამაყად აცხადებენ, საბჭოთა კავშირს უნდა წაუყენოთ პოლიტიკური პარტიები სანამ ხორბალს მიეყიდვით ან ქიმიურ მოწყობილობას მივაწოდებთ.